

GAZETA TRANSILVANIA

On. 2317
Biblioteca Universității (2 exempl.)
SIBIU

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRĂSOV

Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.

Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 2.

STEAG RIDICAT LA,

1838

GHLBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTULE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATAȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRĂSOV

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 200. Autorități și Societăți lei 500.
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 85

13 Noembrie 1941

Anul 104

STALIN a vorbit...

de V. Branisce

Încercuit din toate părțile, hărțuit de armate victorioase, dictatorul roșu a găsit de cuviință să adreseze lumii un mesagiu din Moscova, pentru ca să profite de ultima ospitalitate pe care i-o poate oferi capitala țării. Având în vedere situația tragică a Rusiei, cuvintele lui ar fi putut realiza un strigăt patetic, asemănător cântecului de lebedă. Dar nu... Ascultați fraților și cruceți-vă! Principala preocupare a lui Stalin nu o constituie impasul de azi al Rusiei, ci situația țărilor europene. Pentru eliberarea acestor țări și popoare își închină el obiectivele viitorului.

Apoi, foarte mulțumim de bunătate, dar noi, din parte-ne, ne lipsim din toată inima de îmbrăcarea ocrotire a Rusiei.

Milostiva Rusie nu este la prima încercare de eliberare a pământului nostru. Doar ne-a mai „eliberat”, la 1812, frații de dincolo de Prut, robin-du-i sufletește, ținându-i în împărăția întunecului, sortiți să-și piardă port, graiu, datini. Ne-a mai fericit cu „Regulamentul Organic” de pe urma căruia gemeau temnițele de răsurățiți. De abia la 1848, când revoluționarii aruncă în flăcări la Islaz blestematul Regulament, începe să adie un vânt aducător de nădejdi.

De geaba ne atribue tratatul dela Paris din 1856 o parte a pământului, pe nedrept pierdut, oblăduirea binefăcătoare a Rusiei nu ne părăsește. Drept mulțumită că am luptat alături de ea la 1877, drept răsplată pentru jertfele și eroismul armatei noastre dela Grivița, Plevna, Smârdan, Rusia ne „eliberează” cele trei județe din sudul Basarabiei, dobândite prin tratatul dela Paris.

Dar de ce să desgropăm trecutul?

În toți stăruie vie amintirea puhoiului rusesc din vara trecută care, mai rău decât în cele mai barbare epoci, a cutropit în trei zile pământul ctitoriei lui Ștefan cel Mare, aruncând pe drumul bejeniei suflete nevinovate, despărțind pe copii de părinți, pe frate de frate, furând mormintele strămoșilor, nimicind avut, pustiind totul. Despre oblăduirea ocrotitoare a Rusiei ar ști să ne spună multe istoviiți deportați din taigalele Siberiei, sau mucenicii îngropați în beciurile închisorilor. Dar ei au amuțit pentru vecie.

În locul lor se ridică cu indignare glasul nostru ca să demaște ipocritul umanitarism al lui Stalin, pentru ca să și-l păstreze pentru oropsiții lui supuși.

Să ne ferească Dumnezeu de așa prieteni, că de dușmani ne apărăm singuri!

FRATE ARDELENE,

Imprumutul se numește al

REINTREGIRII

**Ajută, cu banul tău, să ne
facem țara cum a fost!**

De reținut

de Prof. I. Simionescu
Președintele Academiei Române

Încă nu se cunosc în amănunt faptele individuale din valmășala acestui războiu, dus în condițiuni atât de deosebite, prin intervenirea tehnicii, de toate războaiele de până acum. Eroismul capătă un alt aspect. Pentru îndeplinirea lui nu joacă rol numai avântul.

La fiecare pas intervine scipitoarea judecată asupra momentelor condițiunii schimbate, după normele mecanice înarmate, cele care apar ca și balaurii din poveștile copilăriei de după un dâmb sau năstrăvanele păsări ieșite de după nori. Spre a le înfrunța și birui pe lângă curaj, e nevoie și de repede chibzuință.

Dacă tancurile și aeroplanele cer o grabnică hotărâre, înaintările vertiginose ale oștirilor, pe distanțe atât de depărtate, nu pot fi săvârșite fără avânt și însuflețire, susținătoare moralului necesar spre îmbărbătare.

Se vor afla fapte epopeice, atunci când răgazul va face ca amintirile să fie depănate și coordonate. Ici și colo răzbat știri răzlete date de vreun corespondent mai apropiat de ferbințeala luptelor; sau chiar unele fapte sunt cunoscute prin ordinele de zi ale Mareșalului. Te închini uneori în fața isprăvilor aflate, care n'au caracterul temerar ci sunt isvorite dintr'un ales simț al datoriei către țară, reprezentând exemple de o înaltă însemnătate morală, ce nu pot rămâne înecate în văltoarea știrilor mărunte din zilnica viață.

Iată bunăoară fapta D-lui N. Miclescu, om în vârstă de peste 68 ani. Lt. colonel în rezervă, cu urmele rănilor primite în celalalt războiu unde a jucat un rol covârșitor în luptele dela Mărășești. Fost senator, fost conducător în administrații superioare, la tot locul a

desfășurat o activitate energică, cinstită, plină de însuflețire. Avea dreptul la liniștea necesară spre încheierea vieții. Când a sunat trâmbița războiului, s'a dus și liniștea meritată. A cerut să fie mobilizat în același batalion de infanterie, în care a luptat în 1916-18, când a fost decorat cu ordinul Mihai Viteazul. Mareșalul Antonescu l-a citat de curând cu un ordin de zi, căci „în fruntea unității a reputat o frumoasă victorie, în luptele dela Sculeni”, localitate aproape de moșia soției sale, cu conacul familiei Negruzzi.

Fapta D-lui Miclescu îmi aduce aminte pe aceea a lui Donici, tot din viața vechilor boeri moldoveni. Veteran din războiul de la 1877, în vârstă de 68 ani, ceru să lupte ca voluntar în războiul trecut. Cade eroic în fruntea calăreșilor în goană de atac. „Moartea bătrânului boer moldovan în lupta pornită pentru eliberarea Ardealului, arată că nu a pierit clasa boerului apărător de moșie și îndeplinitor al datoriei” scrie Gen. R. Rosetti actualul ministru al culturii, și el boer de viță veche, într'unul din numerele bibliotecii „Cunoștințe folositoare”.

Mi-aș îngădui ca alături de aceste exemple de eroism, din multele care s'au desfășurat, să aduc pe acela al I. P. Sf. S. Mitropolitul Bălan al Sibiului.

Dintr'un pilduitor îndemn, care trece de simpla împlinire a unei datorii, înaltul prelat, în frunte cu numeroși chiriarchi și preoți din Ardeal, a plecat în Transnistria, în urma armatelor române, desrobitoare. Sgomotul tunurilor nu se liniștise, iar aeroplanele dușmane erau încă active îndărătul fron-

Continuare în pagina 3-a

+ Nicolae Buta

de I. Bozdog

E aproape de necrezut ca acest stejar drept și cu rădăcinile adânc înfipte în gila strămoșească să se fi frânt. În rândurile generației tinere a fost o figură caracteristică și reprezentativă a dărzenei ardelen. Era plămădit din aluatul vechilor și intransigenților luptători.

Fiu de țăran luminat, întruchipase în fizicul și expresiunea sa sufletească tot ce are scump și nealterat pătura țărănească.

Tinerete și ani de școală sbuciumați, o luptă continuă pentru un traiu greu și cu puține perspective de viitor îl țin totuși în fruntea luptătorilor optimiști; el nu cunoaște concesii și târgueli pe chestiuni de principii și convingeri și este dușmanul aproape fiziologic al compromisurilor și trădărilor.

Încătușat și trupește dar mai ales contopit sufletește în aluatul satului din care a crescut ca o superbă apoteoză a suferințelor și aspirațiilor acestuia, a slujit pe țăran cu toată știința și cu toată puterea lui de apărător al drepturilor acestuia.

Scrisul lui cumpătat, dar plin de înțelepciune și vigoare pe care l-a împărășit generos și în coloanele vechii „Patria” dar mai ales în numeroasele cronici și editoriale din „România Nouă” și mai pe urmă în revista „Transilvania” rămân mărturie vie și curată a curățeniei luptei lui.

Îl revăd în acest moment ca pe o stană de piatră înmărmurită în piața din Turda în ziua de 3 Sept. 1940. Era palid și privea rușinat în uniforma de locotenent, ce o purta, la convoaiele triste ce goneau în șiruri lungi în cămășă nebulă din Clujul lui atât de scump. Îmi spunea că nu are alt dor decât să poată reabilita această uniformă și la acest cuvânt scăpat, fața i s'a înseninat, s'a impurpurat din nou și glasul lui puternic a răsunat plin de convingere mângâitoare pentru el și pentru cei

— Continuare în pag. 3. —

Foiletonul „GAZETEI TRANSILVANIEI”

Picuri de ploaie

Intinse 'n fața geamurilor mele
Stau sârmele de telegraf, ce par
Un înzecit, imens funicular
Ce leagă drum între pământ și stele.

Când plânge-afară strășina amar
Își prinde ploaia lacrimile 'n ele,
Lucesc pe sârme sute de mărgele:
Mărunte vagonete de cleștar

Ce nu le vezi să suie, ci coboară
Pe panta lînd-a cerului domol,
Ducând în vid povara lor ușoară.

Dar când se rupe frâna-i carambol,
Vezi două-trei prin fața ta cum sboară,
S'ajung, se sparg și se prăvale 'n gol.

Ecat. Pitiș

Din scrisorile lui

I. Urban Jarnik către Ioan Micu Moldovan

de St. Manciulea

Intr'o așa stare de lucruri pricepi și Dta că aranjarea colecțiunii cântecelor ce mi le-ai pus la dispoziție Dta, merge cam încet. Însă tot merge că m'am însoțit cu unul dintre ascultătorii ai miei, sau să zic mai bine l-am rugat să mă ajute la punerea lor la rând, și vine în fiecare duminică seara să continuăm lucru ce am început chiar în luna lui August la Dârste pe lângă Brașov în casa părintească.

Mai este însă un lucru care-mi este o piedică mare pentru ca să fiu în stare să duc lucrarea la capătău, ar trebui să am copiate tot pe așa țedule

pe cari am fost copiat (eu colecțiunea, și toate producțiunile muzei populare române, cari s'au și publicat sau în cărțile deosebite sau împrăștiate prin niște reviste, gazete, almanahuri și nu știu ce. Am rugat pe membrii societății România Juna de aicea ca să mă ajute în privința aceasta și mi s'a și făgăduit, am intrat chiar în relațiune cu Societatea studenților români din Pesta, fără ca să știu însă dacă va avea un rezultat. Acuma te întreb și pe Dta dac-ai binevoi ca prin studenții din Blaj, să mă sprijinești și Dta în privința aceasta? O așa colecțiune este pentru mine nu

INSTANTANEĂ

Papagalul

Era Dumineca după amiază. O vreme umedă și urită, să nu fi scos un câne afară. Ninge pentru întâia dată. Și fulgii de zăpadă, cum cădeau cum îi înghițea noroiul și apa de jos. Atât erau curați și albi cât timp pluteau jucându-se în văzduh, asemenea sufletului de copil ce încă n'a intrat în vârtoarea vieții

În piață, cu toată vremea neprietenoasă, grupuri de servitoare și servitori, soldați și copii frământau zloata cu picioarele. Unii dansau, alții alergau să se prindă, cei mai mulți se plimbau făcând planuri în vederea sărbătorilor ce nu mai erau departe. Căci să fim sinceri, noi nici nu bănuim măcar câte visuri frumoase se țes între pereții bucălișilor noastre, și de câte ori, din lipsa de umanitarism suntem noi ucigașii acestor visuri. Câte fetișcane blonde, cu obraji rumeni ca perseca, cu suflet de copil neprihănit, sunt trezite des de dimineată de țipătul crud al soneriei, când poate se visau culegând flori pe lunca lor din sat, ori strângându-și mâna la isvor cu careva flăcău volnic.

Intr'un colț al pieții câțiva negustori ambulante vindeau zaharicale și prăjituri, iar mai la o parte lângă o prăjină, în vârful căreia era înfipt un mănunchiu de vâsc, sta un țigan cu'n papagal și-o cutie lungăreață plină cu bilete de noroc. Pe moțul galben al papagalului și pe spinarea lui verde ca iarba, fulgii apătoși ce cădeau mereu așezaseră un strat subțire, transparent și sclipitor din care picurii curgeau prelingându-se pe sub penele lui rare și sburlete. Pasărea moțată tremura ușor pe băț.

Cum mușterii nu se prea îmbulzeau, nu erau curioși să-și afle norocul, papagalul închisese ochii și cuprins de-o dulce și plăcută piroteală visa, poate, o creangă de banan de care se atârname el în tinerețe. Aripile i se sloboziră și capul și-l lăsă pe piept.

„Vezi că-ți moare pasărea, țigane” — strigă un fecior dimprejur. Țiganul răsă și cu degetele-i înghetate de frig lovi papagalul peste cioc. Acesta se trezi, deschise ochii mari proptindu-se pe marginea aripilor, apoi se clătina și căzu în noroi. Revenindu-și din zăpăceală stăpânul întinse mâna să-l ridice de jos, pasărea însă c'o ultimă sfortare plesni din aripi odată, de două ori, încovoindu-și pe spate gâtul, apoi se liniști. Când o ridicară din noroiu, capul moțat îi atârna moale ca o sdreanță galbenă, murdară.

Ecat. Pitiș

MOARTEA LUI PAN

de Aurel Marin

12. S'a strecurat, la scorbura, un faun
Prin ierburi veștede și peste stânci
Și ca să vadă bine înăuntru
Prin lungi ocoluri s'a târit pe brânci.

Ținându-și răsuflarea își ascultă
Sgomotul stins ce pașii lui îl scot.
Pe-un trunchiu de arbor șade Pan călare
Și răzimat pe spate de un ciot.

Părul crescut îi cade peste ochii
Duși în orbite, vinete găoci.
Măinile întinzându-le în lături
Nu întâlnesc decât aride roci.

Pe coapse i se suie lungi păianjeni,
O pasăre îl ciugule în cap
Și în urechi, cu toată agoniseala
Furnicile nestingherite n'cap!

Barba n'călcită nu și-o mai descurcă
Și-i intră n gură câte-un fir murdar
Pe care-l scuipe de pe buze supte
De un lăuntric și statornic jar.

Văzul i-e tulbur, altfel în lumina
Ce peste faun brusc s'a prăvălit
Puternică, prin crengile plecate,
Uitându-se prelung l-ar fi zărit.

Ba când, ferit, trăgându-se în umbră
Sub el o piatră s'a urnit din loc,
L-a săgetat o spaimă de o clipă
Dar nemișcat, Pan n'aude de loc.

Cu degetele tremurând pe găuri
Când dintre crengi uscate l-a aflat,
Se joacă numai când și când cu naiul
In care nu mai suflă n'nfiorat.

Pe lângă faun se prelinge o nimfă,
In treacăț îl atinge sânul dur.
Și dintr'un singur salt îmbrățișând-o,
Se pierd în marea verde dimprejur.

13. O mână neștiută l-a mbiat
Cu poame și cu rouă de pe flori.
Uimit, împărătește înfruptat,
Simte cum suie n' trupu-i noi fiori.

Nu vede deși ochii și-a deschis,
N'aude. Ridicat miraculos,
Umblând cu ușurință ca în vis,
Și luându-și naiul lepădat, de jos,

Sbucnește-afară n' soarele de-amiază,
C'un chiot de triumf redobândit.
Un aer tare curge pe sub brazi.
Sărind, răsând, el pare n'tinerit.

Impiedecat de-un mușuroiu, de-un trunchiu
Adesea cade, — hohotind ușor
Când o durere-l pișcă de genunchiu
Sau când o creangă-l prinde de picior.

Pădurea își încearcă harfe noi,
Găze și pasări nu mai conțeneș.
Pe-aproape, la isvor, silvanii goi
Cu apă și cu soare se stropesc.

PREDICI ÎN PUSTIU

TROIȚE LA MARGINE DE DRUM

Am fost nu de mult, câteva zile la Sibiu pentru a vedea organizația și metodele unor clinici universitare de specialitate mea. Cine a spus oare, că nouă Românilor ne lipsește talentul de gospodărie și organizare? Dar tocmai clinicele noastre mutate în condițiuni așa de vitrege dela Cluj la Sibiu, în localul fostei școli de elevi militari — adaptându-se așa de perfect noilor cerințe — documentează splendid voința și puțința de a transforma o înfrângere în învingere și talentul nostru de adaptare și organizare.

Nu despre acest lucru, ce ne mărește mândria românească, vreau să scriu la rubrica mea. Voiu reveni cu detalii în revistele de specialitate, iar aici voiu vorbi de educația sufletului, așa cum mi-am impus-o.

Având Sâmbăta după masă liber am plecat cu bicicleta fratelui meu într-o neuitată excursie în—spre Apus— prin Turnișor, Săcel, Săliște. Voiam să parcurg toată șoseaua renumită până la Poiana unde, se știe, avem cea mai minunată șosea carosabilă de înalțimi, putând atinge aproape ca în Grossglocknerul austriac 2000 de metri înalțime cu automobilul. Trecătoarea înaltă peste Carpați face parte din cele mai pitorești regiuni ale lumii. A trebuit însă să renunț de a o vedea în toată întregimea ei, căci după ce parcursesem 35 km. m'a prins noaptea și fui nevoit să mă întorc la Tilișca—unde în casa ospitalieră a țaranului fruntaș Simion Hânsu—găsi un admirabil adăpost până a 2-a zi.

Reîntorcerea la Sibiu am făcut-o prin Orlat, Poplaca, sate frumusețe de nespūsă frumusețe specific românească. N'am văzut drum mai bogat în troițe decât drumul de vreo 10 km între Orlat și Poplaca. În liniștea dimineții de Duminecă nu era nimeni pe drum, am putut să înghenunchiez în fața lor netulburat de nimeni și să mă rog fierbinte lui Dumnezeu.

M'am rugat pentru reîntorcerea victorioasă a regimentelor noastre și pentru înlăturarea unei suferințe ce-mi apasă greu sufletul. Ambele dorințe mi le-a împlinit Tatăl Ceresc. În conferențele mele medico-religioase le spun mereu oamenilor — „Dece n'aș crede că lui Petru Lupu i s'a arătat Dumnezeu?” — Doar e scris în Cartea Sfântă: Cei curați cu inima îl vor vedea. Dar când cer eu ceva ce este în concordanță cu ordinea morală a Marelui Creator și bunul Dumnezeu îmi dă în mod vădit sprijinul Său, nu este și asta un fel de arătare a lui Dumnezeu în calea vieții mele?

Troițe la margine de drum? Nu uita, că nimic nu rămâne nerealizat din ceea ce voiești tu cu toată tăria sufletului și moral fiind.

N. Iorga, spunea: „Omul este ceea ce s'a născut plus voința. Eu zic: plus voința și troița,—troița reprezentând rugăciunea ta fierbinte și ajutorul Celui de Sus”.

Dr. M. Suciu-Sibianu

numai de neapărată trebuință pentru publicarea poeziilor ce știi și Dta, ași vrea ca în anul viitor să fac un curs la universitate asupra lucrului acesta, și atunci am lipsă de toate aceste și n'am timp să transcriu singur. Te rog să-mi răspunzi și dacă răspunsul va fi afirmativ, și voi mai scrie cum și ce. Deocamdată te salut din inimă și-ți dau o strângere de mână cordial.

Să auzim de bine.

Dr. Ioan Urban Iarnik
Viena, 4 Martie 1886
II Malsgasse

Onorate Domnule!

Nu știu ce s'a întâmplat că nu-mi trimiți cărțile ce ți-am cerut în scrisoarea mea din urmă. Acești a m'a surprins cu atât mai mult, că am primit un număr din stimata Dta Foaia, cu câteva mai înainte, care nu mi-a fost tri-

misă la Pottenstein unde petrec acum, dar la Viena, deși ți-am scris că plec la 14 Iulie. Te rog dar să mă înștiințezi dacă ai căpătat cărțile ce ți-am înapoiat de la Viena, și să-mi trimiți aceia ce ți-am cerut.

Te salut din inimă al Dta devotat
Ioan Urban Iarnik
la 6 Iulie 1887,
Pottenstein, Böhmen

Prea Stimat Domnule,

De mult n'am stat de vorbă cu Dvoastră, căci ca să scriu ceva important n'am avut, și ca să scriu numai așa ca să Vă spun cum trăiesc eu cu familia și să Vă întreb ce mai faceți Dvoastră, nu prea îmi dă mâna, știindu-Vă ocupat cu alte lucruri mult mai importante. Astăzi însă, am să Vă cer un lucru. Am anunțat în semestrul de iarnă o prelegere despre gramatica românească cu explicarea bucatilor alese, și-ași vrea să explic Analecte literare ale lui Cipariu. Într'adevăr mă cam in-

doesc dacă se mai află de vânzare cartea aceasta dară totuși îmi permit întrebarea aceasta. Ași dori să am vreo cinci exemplare pentru biblioteca Seminarului român ce există la facultatea noastră, și exemplarele acestea s'ar păstra acolo, cu sfințenie, ca proprietate a bibliotecii.

Dacă nu se mai află niciun exemplar, oare se va tipări o nouă ediție? și dacă se va face, n'are să se adaugă și un glosar, un lucru ce a vrut să facă și repausatul dară nu-l făcu. Poate între hărțile Dnei lui s'au aflat niște lucrări pregătitoare? Ce s'a ales de bibliotecă? Mi se pare c-a dăruit-o încă de viu bibliotecii gimnaziului.

Ce mai fac cunoștii mei pe acolo? Dintre colegii de acum ai Dvoastră mi aduc cel mai bine aminte de Dl. Fekete-Negrutiu? Tot mai este așa de viu cum era în vremea petrecerii mele acolo? Ce știi despre preuteasa, fca Dlui Suciu? Cât doresc să mai viu odată în pacinicul oraș, consacrat cu totul studiului și culturii di-

vin! Ce plăcute aduceri aminte pentru mine, când petreceam acolo în vremea vacanțelor 1876, ocrotit în Dvoastră! Ași dori să știu prin Dvoastră ce s'a făcut cu condolența mea după odihnierea în pace a prea meritosului Cipariu, dacă s'a luat vreo notiță de ea sau dacă s'o aruncat în coș cu hărtii.

În privința sănătății sunt sănătos eu și întreaga familie mea, adică numa nevasta și patru copii (doauă părechi, cea mai mică la Crăciun va fi de trei ani)

Sperând că nu o să mă lăsați să aștept mult răspunsul Dvoastră, mă închin cu plecaciune

al Dvoastre recunoscător

Ioan Urban Iarnik
Praga, 188—1

Citiți cel mai vechiu ziar
Gazeta Transilvaniei

De refînut

de prof. I. Simionescu.

Continuare din pag. 1

tului. Misionarii credinței creștine, nu-și desfășurau activitatea într'un ținut fără pericole, în afara celor ce se ivesc pe urmele pustiirilor și sărăcirii de către trupele asiatice.

În Basarabia vreme de un an, credința străbună fu sdruncinată, cele sfinte batjocorite, preoții surghiuniți. Dincolo de Nistru, era și mai rău, căci stăpânirea, vreme de 20 de ani, a bolșevicilor, a făcut aproape să dispară orice urmă bisericească. Pe ascunse dacă îndrăsnau creștinii să mai facă o cruce. Copiii rămân nebotezați; morții neînmormâtați ca și hoiturile de animale.

Fapta înaltului prelat și a tovarășilor săi apare ca și a apostolilor din începutul creștinismului. Pretutindeni sentimentul religios este reînviat, ca singura susținere sufletească în vârtejul mizeriilor de tot soiul.

Dar participarea preoților ortodoksi, de dincolo de Carpați la înfăptuirea unei misiuni creștinești, poate avea și alt tâlc. După cum oierii ardeleni în peregrinările lor depărtate au adus o înviare națională, unde au poposit mai îndelung tot așa acum are loc o puternică manifestare de înfrățire, între cei care au avut norocul încă din vreme să scape de jugul asupritor și cei rămași atâta vreme sub negura nepătrunsă dar nimicitoare de suflete. Numai istoria, mai târziu, va putea da deplină însemnătate unor fapte repede înecate în noianul celor zilnic schimbate și cu intensități de durere tot mai copleșitoare.

Ele însă dovedesc câtă sănătate sufletească și câtă doză de avânt se ascunde încă în neamul nostru atât de greu și prea adesea încercat.

+ Nicolae Buta

Continuare din pag. 1-a

din jur: Nu se poate să nu ne ajute Dumnezeu! E prea drept, e prea bun ca să nu înțeleagă și să nu ajute un neam chinuit pe nedreptul ca al nostru.

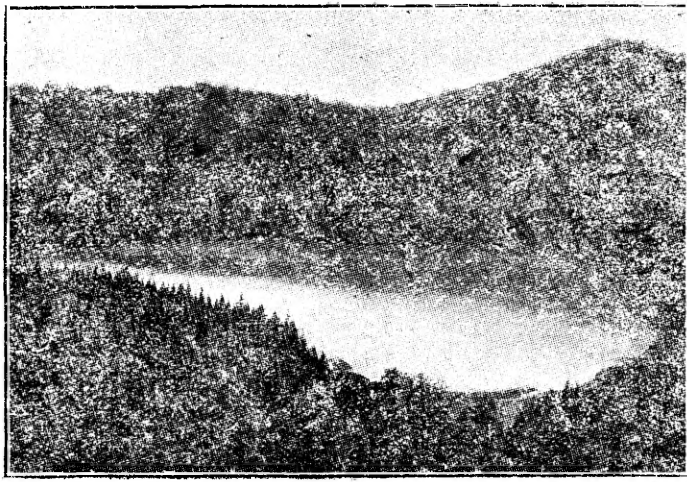
Din Sibiu — deși aproape de leagurile copilăriei — inima lui se frământă numai și numai pentru dreptatea ce trebuie să i se facă neamului și 'n scrisul lui cotidian și apoi săptămânal ca primredactor la România Nouă — evocă rând pe rând cele mai ilustre figuri de luptători pentru drepturile integrale și veșnice ale Ardealului.

Când nu i se mai permite să scrie deschis, se refugiază la vatra patriarhală a căsuței lui din Apöld. Nu mai discută teoriile și argumentele pro și contra realităților trecătoare, ci stând de vorbă cu frații și rudele sale simple la vorbă și la porf arată credința nestrămutată a acestora în biruința sigură a cauzei.

Instinctul lor nu s'a înșelat niciodată și cei ce au urmat glasul acestui instinct au biruit întotdeauna, iar Nic. Buta vestitor și propovăduitor al acestor inimi curate, le oferea credința lor drept mângâiere atâtor milioane de inimi frânte și îndoliate.

Nicolae Buta, profesorul și gazetarul, s'a coborât în sânul dulce al pă-mântului, în mijlocul satului, despre care scria anul trecut că și Crăciunul numai acolo își are adevăratul farmec și aspect de mare praznic. Aici așteaptă, ca un paznic al instinctului țărănesc, ceasul marii împliniri a drep-tății noastre. Dintre cei dintâi care se vor întoarce la rosturile lor, va lipsi figura de tribun a mănăsturenilor pe care i-a iubit, dar ei, între lacrimile lor de bucurie, nu vor uita să cinstescă și memoria lui Nic. Buta, care ar fi trebuit să se reîntoarcă mângâiat în fruntea lor, la rostul său.

Priveliști din munții noștri

Lacul Sânt-Ana, lângă Tușnad

De ce nu există State veșnice?

de A. A. Mureșianu

Precum nu se găsește niciun document sau dată istorică veche care să ne vorbească despre o imigrare a Românilor în Transilvania, după ocuparea acestei țări de către regii Ungariei, așa nu se găsește nici măcar o singură dovadă sau afirmare veche scrisă, din care să reiasă că regatul apostolic al Ungariei ar fi fost un stat clădit pe baze naționale.

Intr'unul din articolele noastre trecute am arătat că chiar unul din cei mai de seamă istorici maghiari, Henric Marczali, a trebuit să ajungă la convingerea că „regalitatea maghiară n'a fost de origine națională“.

Este un lucru în afară de orice îndoială că triburile fino-turancice și turcești, care au cucerit și supus ținuturile bogate, locuite de diferite popoare, din șesul Tisei și regiunile vechei Panonii, n'au putut crea un stat durabil și puternic, decât după adaptarea lor la sistemul și metodele de stăpânire europene. Căci este un lucru bine cunoscut, că întreaga organizație politică și administrativă a regatului Ungariei a fost copiată, fie după vechea administrație slavă, fie după modelul administrației apusene franco-germane, carolingiene.

N'a fost stat în Europa, la întemeierea căruia să-și fi dat concursul mai multe neamuri, ca regatul Ungariei, a cărui „Sf. Coroană“ a devenit singurul simbol al unității sale, iar chiagul spiritual al acestui stat poliglot a fost limba latină, limba cancelariei regale și a administrației lui până la sfârșitul evului de mijloc.

În ce privește originea etnică a clasei stăpânitoare a regatului, a marelui nobilimi, cred că lămuririle date de cronicarul Simeon de Keza, sunt destul de concludente. Dacă Turco-Maghiarii propriu ziși au reușit să asimileze cea mai mare parte a familiilor stăpânitoare trebuie atribuit faptului că acestea, fiind de diferite origini, mai ales germană, slavă și romanică, nu le-au putut opune celor dintâi o rezistență națională destul de puternică. Vorbind o limbă cu totul străină de mediul în care s'au așezat și lipsită de afinitate cu limbile indogermanice, Turco-Maghiarii au arătat, mai ales în clasele superioare, o aversiune deosebită împotriva asimilării. Această împrejurare a avut ca urmare că, în timp ce celelalte popoare cuceritoare și întemeietoare de state, precum au fost Goții, Gepizii, Vandalii, Longobarzii, Francii, Normanzii, au fost asimilate de popoarele supuse de ei, Ungurii au fost singurii în Europa care nu s'au supus acestei legi firești a evoluției omenirii, rezistând cu îndârjire și încăpăținare tuturor influențelor străine și încercând, în veacul trecut, să trans-

forme statul poliglot al Ungariei într'un stat național, prin asimilarea cu forța a majorității locuitorilor lui de altă limbă și de altă origine.

În Lombardia au dispărut de mult Lombardii; în Franța nu mai există de mult Francii; în Normandia nu mai sunt Normanzii. În regatele puternice de odinioară ale Goților din Italia și Spania, nu mai este nici urmă de Goți. Dispărut-au de mult și cele mai mari monarhii ale istoriei, monarhiile Romei și ale Bizanțului, care dăinuiră peste o mie de ani. Poate deci există vreun stat în lume, fie acesta cât de vechiu, care să poseadă monopolul veșniciei în ce privește întinderea și durata lui?

Istoria ne învață că statele sunt supuse, ca orice ființă organică aceluiași legi firești și că durata lor este limitată în timp și spațiu. Ca și orice alt corp social ele încetează de a mai corespunde misiunii lor, îndată ce sunt lipsite de temelie morală, de cointeresarea membrilor și supușilor lor. Căci îndată ce această cointeresare, această identitate de interese, nu mai există, din motive naționale, sau de solidaritate de rasă, încetează și rațiunea de a fi a celui stat. Ca și orice alt organism social statul nu poate să trăiască până la înfinit voința, nu poate înăbuși libertatea de acțiune, de voință, sau, întrebându-l un termen tehnic mai nou, dreptul de auto-determinare al „supușilor“ săi, fără ca el singur să sufere urmările politice ale sale.

Rezultă deci din cele arătate până aici că azi, când ideea națională a devenit motorul dinamic al vieții moderne a omenirii, toate statele, fără deosebire, sunt supuse influenței și fluctuațiilor ei decizive. Pentru că astăzi, mai mult decât oricând, se afirmă în lume eternul adevăr că:

Adevăratele temeuri ale unui stat sunt, deasupra tuturor intereselor economice, rasa și limba și că evoluția statelor, ca și evoluția omenirii nu poate fi impusă cu forța de către o minoritate recalcitrantă de sus în jos, ci ea trebuie să-și urmeze calea ei firească, dictată de legile organice ale naturii și că deci:

Nu Statul creiază națiunea, ci națiunile creiază Statele.

FRATE AL DELENE,
Imprumutul se numește al
REÎTREGIRII
Ajută, cu banul tău, să ne
facem țara cum a fost!

Tratate și Dictate

de Dr. D. Chirculescu

Oricât s'ar pretinde că modificările de frontiere între popoare pot fi obținute pe cale prietenească, prin bună înțelegere, realitatea zilnică arată că problemele teritoriale sunt atât de complexe, popoarele atât de inegale în aspirațiile lor, principiile generale, utilizate în acest scop, atât de diferit împărțite încât, în fapt, nicio schimbare de frontiere nu poate fi făcută altfel decât prin forță.

În adevăr niciun popor nu a cedat până acum vreun teritoriu de bună voie; niciunul, iarăși, nu și-a mărit în ultima vreme patrimoniul național altfel decât prin vreo amenințare sau prin războiu.

Forța rămâne deci mijlocul, — singurul mijloc, — prin care se pot păstra sau modifica granițele existente.

Dar, — și acest lucru are o importanță capitală, — forța poate fi întrebuințată pentru a se crea stări echitabile de fapt, și atunci se poate vorbi de „Tratate“, sau stări nedrepte, și atunci avem „Dictate“.

E o nenorocire a Europei de până astăzi că popoarele n'au ajuns încă să înțeleagă că este nebunesc lucru să întrebuințezi forța pentru a modifica frontiere care să impună popoarelor stări nenaturale. Căci asemenea constrângeri lasă în sufletul neamurilor conștiința nedreptății, sentimentul umilinței și dorința răsbunării. Într'un cuvânt, se creiază germele unor noi turburări viitoare.

Să nădăjduim că învățămintele trecutului vor fi de folos pentru așezările viitorului. Că jertfele generației de astăzi vor evita ca noi jertfe să fie impuse generațiilor de mâine. Căci altfel, sângele vărsat, viețile sacrificate pe întreg întinsul Europei ar căpăta înțelesul unei macabre nebunii asemănătoare cu aceea a lui Nerone la incendiul Romei.

E imposibil de crezut că atâtea popoare să fi luptat doar pentru a sădi germele unor măceluri viitoare. Imensele sacrificii de azi o singură scuză pot avea, și un singur înțeles: să fi fost făcute pentru a se obține o așezare dreaptă a Europei de mâine. Forța să aibă doar rolul de paznică a unor așezări drepte și nu să fie creatoare de silicii.

Un tratat de pace va trebui făcut, desigur. Dar un adevărat „Tratat“. Căci nu e de ajuns să zici „Tratat“, adică statut care consfințește o stare dreaptă; e nevoie ca în fapt să fie așa. „Dictatul“, oricât ar încerca cineva, rămâne „Dictat“, indiferent de eticheta care i se pune.

Credem și dorim ca era dictatelor să se fi sfârșit pentru totdeauna. E o datorie de răscumpărare a trecutului, o datorie de pietate pentru sângele vărsat astăzi, și o datorie de onoare pentru liniștea popoarelor și civilizația Europei de mâine.

Completare

Articolul din numărul nostru trecut „Flacăra sacră“ semnat de dl Dr. D. Chirculescu a apărut incomplet. Dăm în cele ce urmează o completare a părții întinse de chipul simpaticei țărânce din Bistrița.

„Dar astăzi trebuie să aile toți că sângele fraților Români de pretutindeni ne este prea scump pentru ca să mai încăpă vreo îngăduință.

Flacăra sacră a desrobirii tuturor Românilor este astăzi așezată la locul de cinste pe altarul neamului, la care se roagă fierbinte, cu chivăra pe cap și cu arma la umăr, cei mai buni fii ai neamului, și alături de ei, întreaga Românie.

Iar când desrobirea se va împlini și făclia își va împuțina lumina, dela ea să aprindem alta și iarăși alta pentru, fără întreprinderi, mereu, flacăra sacră a neamului să ne lumineze calea spre culmile la care avem dreptul“.

Sevastopolul

și porturile dela Marea de Azov

Importantul oraș-port Sevastopol, așezat în extremitatea sudică a Crimeei, a jucat în istoria veacului trecut rolul cel mai precumpănat dintre porturile Mării Negre. Lupta care a durat un an și jumătate pentru cucerirea acestei fortărețe în timpul războiului Crimeei, care — după cum se știe — a avut loc între 1853—1856, în care situație Englezii și Francezii cu toate imensele eforturi făcute, n'au realizat o mare înspravă, constituie acum numai o amintire de ordin militar.

Instalațiile din port sunt extrem de învechite, deoarece atât situația deosebit de expusă a acestui port în Peninsula Crimeea, cât și accesul dificil și care durează mult timp dinspre uscat, a influențat hotărâtor asupra comerțului împiedecându-l să se desvolte.

Sevastopolul avea în 1926, 75.000 de locuitori dintre care 70% erau Ruși Mari, 12% Ucrainieni, 7% Evrei, iar restul Tătari, Greci și Polonezi.

Golful Sevastopolului format din alte golfuluțe cu intrânduri adânci în uscat, prezintă o poziție naturală, deosebit de propice acestui port. Portul Sevastopol dispune de un șir de mari instalații de docuri, de șantiere, având numeroase cazărmi și tot felul de așezăminte militare, care reliefează extraordinara importanță a acestei baze strategice pentru flota sovietică din Marea Neagră de care mai dispun bolșevicii.

În timpul războiului mondial, după cum se știe, vasele de război germane „Goeben” și „Breslau”, au bombardat în ziua de 29 Oct. 1914, acest port de război, care în ziua de 1/V 1918 a fost ocupat de trupele germane. În timpul războiului civil împotriva bolșevicilor, Sevastopolul devenise ultimul refugiu al contrarevoluționarilor ruși, comandați de generalul Wrangel (până la 14 Nov. 1920).

În comunicatele comandamentului suprem german din ultimele zile se

găsește des menționat și marele oraș-port Rostov, așezat la gurile fluviului Don, în care oraș se retrag ultimele rămășițe din armatele roșii ulfrante. Orașul Rostov de o covârșitoare importanță economică, se află în raza de acțiune directă a operațiilor germane. Rostovul s'a desvoltat considerabil, devenind unul din cele mai importante porturi sovietice din regiunea Mării Negre (deși se află la extremitatea nordică a Mării de Azov) și un centru comercial și industrial cu mare trafic. Din cauza micii adâncimi a strămoșii Kerchi și Mării de Azov în deosebi și în urma măririi tonajului vaselor maritime de comerț, rolul orașului-port Rostov, din punct de vedere al exportului de cereale, a trecut în favoarea altor porturi, care se află direct pe litoralul Mării Negre și anume, porturile *Fedosa* de pe coasta sudică a Crimeei, și *Novorosijsk*, aflător pe litoralul Nord-Vestic către Caucaz. Totuși traficul portului Rostov, a atins în 1913 cifra de 2 milioane tone mărfuri transportate. În ultimele decenii din veacul XIX, s'a desvoltat paralel cu orașul Rostov, care are o populație estimată la peste o jumătate de milion de locuitori și orașul *Taganrog*. Taganrogul se află la 60 km. Vest de confluența Donului, direct la Marea de Azov. Și acest oraș este un important port și o însemnată piață comercială.

Populația Taganrogului se cifrează astăzi la 200.000 de locuitori. Vapoarele maritime pot să șadă în radele acestui port, la o oarecare distanță de cheurile de încărcare ale mărfurilor.

Alte porturi de pe litoralul Mării de Azov, sunt: Mariupol și Berdjansk, aflătoare în Nord și Jejsk pe țărmul Sud-Estic. Aceste porturi au însemnatate numai pentru navigația de coastă, deservind ca porturi intermediare pentru transporturile mărfurilor la porturile mari ale Mării de Azov și ale Mării Negre. (UTA.)

Sora de ocrotire

de M. Perția

Carierea surorilor de ocrotire este una dintre cele mai nobile ce le poate îmbrățișa o femeie, când ea dorește din tot sufletul să fie utilă țării. Sora de ocrotire intră în familie ca educatoare de igienă, ca îndrumătoare pentru stabilirea deprinderilor bune pentru conservarea sănătății, ocupându-se de toate problemele ce se ivesc: sociale, economice, sanitare, morale, etc.

Incurajarea natalității și combaterea mortalității infantile sunt probleme principale care preocupă programul de muncă sistematizată a soriei de ocrotire. Nu mai puțin luptă pentru prevenirea și combaterea bolilor sociale și infecțioase. Instruiește femeile pentru igiena alimentară, în acest scop dă importanță cuvenită legumi-culturii și pomi-culturii. Dă directive cu privire la industria casnică și economia domestică, care aduc îmbunătățirea bugetului familiei.

În școlile primare face educația igienică a elevilor, prin prelegeri și demonstrații practice, știut fiind că pedagogia și educația fizică trebuie să lucreze paralel, căci numai bazându-se pe o adâncă cunoștință a organismului copilului poate da un rezultat. Pe când înainte, pedagogia era apanajul exclusiv al institutorului, astăzi, din ce în ce se

accentuează mai mult colaborarea medicinei preventive în acest domeniu.

Rolul soriei de ocrotire în legătură cu dispensariile este bine definit, ea este cea mai valoroasă colaboratoare a medicului în munca constructivă de organizare sanitară și socială necesară în special în mediul rural, contribuie la organizarea căminelor de zi pentru copiii de toate vârstele, la înființarea și întreținerea cantinelor școlare, colonii de vară și alte multe instituții asemănătoare.

Iată deci satul, care prezintă un vast câmp de activitate pentru înasuflișita sora de ocrotire care prin dragostea de muncă și inteligență va ști să-și transforme acest câmp de activitate într-o grădină frumoasă, bine îngrijită, iar drept roade ale muncii sale va avea mulțumirea sufletescă, când își va da seama de aceste frumoase realizări.

Din cele expuse reiese că, această profesiune pur feminină, invită toate românele intelectuale cu vocație și dragoste de muncă să desăvârșească opera de înalt umanitarism, dându-le posibilitatea să-și desvolte la maximum calitățile specifice femeii, conștiința de datoria sa, când țara îi cere această contribuție pentru însăși existența ei.

Pământ străbun

*Pământ străbun stropit cu sânge,
Ce veacuri suspinași cu anii,
Avuși ș'acum iar trista soartă,
Să mi te calce iar dușmanii.*

*Din brazda ta ce ni-este scumpă,
Hrâniți pe toți și buni și răi,
Până mai ieri; dar astăzi răi,
S'au declarat stăpânii tăi!*

*Până mai ieri zâmbiși cu doina,
Când răscolit de-ai tăi feciori,
Părea un vis de-aerite fectori,
Un raiu de cântece și flori.*

*Eri dela Nistru pân' la Tisa,
Păreai un raiu plin de poveste:
Dar astăzi lacrimi curg pe tine,
Cum n'au mai fost și nici mai este...*

*Pământ străbun: prins de furtuni,
Te-or răsbuna să știi, iar frații;
Că Nistru n'o mai duce lacrimi,
Și n'er mai suspina Carpații...*

*Pământ străbun stropit cu sânge,
Și plin cu oase de eroi!
De n'om fi vrednic de-al nost'nume,
Să te deschizi și pentru noi!...*

I. Merișescu.

Chemarea hotarelor

*Ne chiamă pământul strămoșilor noștri,
Cu arma în mână pe vechiul hotar...
Să-l smulgem.. din ghiara, dușmanului care
Îi pângăre brazda, cu pasu-i barbar.*

*Ne chiamă la arme, cu lacrimi în gene,
Părinții și frații rămași la dușman,
Să-i scoatem din lanțu 'nchisorilor grele,
Ce-i ține 'n robie, mai bine de-un an...*

*Pornește, Române, în cântec de slavă...
Căci Cerul îți poartă de grijă mereu...
Lipește-ți de suflet a tunului teavă,
Că 'n ea ți-i dreptatea, în ea Dumnezeu...*

*Aruncă jerie și ziua și noaptea,
Și drumu îți croește, cu arma în mână,
Spre frații ce-asteptă, cu lacrimi în gene,
Să-i smulgi din robia spurcată, păgână...*

*Prin cântec de slavă, în zările-albastre,
Ne chiamă strămoșii, pe vechiul hotar...
Pe locul în care, cu veacuri în urmă,
Înfipt-au în glie, hotarnicul par.*

*Ne chiamă isvoare, păduri și poene,
Rămase sub jugul, hain de barbar.
Ne cere pământul, prin cântec de slavă,
Prinos de jertfire, pe-al Tării altar...*

B. Stanciu-Dolj

LIBERTATEA RELIGIEI

Protopop lt.-colonel Ilie Hociotă

Se zice că istoria se repetă și cu drept cuvânt. Dacă privim câțiva ani în urmă asupra evenimentelor, care au înăruit viața noastră religioasă, aflăm, că ceea ce s'a întâmplat cu sute de ani înainte, se petrece și azi sub ochii noștri.

Ceace a lucrat și a suferit biserica și binecuvântarea ce o aduse ea prin învățătura și prin așezămintele sale, pentru unii oameni dela cârmă n'a avut niciun pret. Cei ce se țineau deștepti, n'au voit să mai știe nimic de biserică, și nu le-a trecut prin gând să-și îndrepte viața după învățăturile și poruncile bisericesti. Mai ales unii, care s'au adaptat de cultura străină firei neamului nostru, se jenau a spune, că sunt Români ortodocși. Chiar dacă recunoșteau aceasta, faptele și preocupările lor dovedeau contrarul.

Cauzele acestei influențe stricăcioase sunt diferite. Una din ele este că, mulți au înțeles greșit noțiunea „libertatea religiei”.

Timpul nostru, cu ale sale speculații, talmăcește multe chestii pe dos, așa după cum îi vine la socoteală unuia sau altuia.

Dacă întrebăm zece sau o sută de oameni, ce înțeleg ei sub libertatea religiei, unii răspund într'un fel, alții altfel. Judecând după purtarea și faptele lor, trebuie să presupunem, că după ei libertatea religiei înseamnă „fără relige”.

Ei judecă astfel: deci suntem liberi, nu trebuie să ne mai interesăm de religie, asta o lăsăm în seama preoților. Nimeni nu ne poate sili, să ne alăturăm unei biserici sau confesiuni.

Mai sunt și deaceia, care se scandalizează, dacă vorbim de religie, ne iau în răs, cu graiul și mai ales cu scrisul. O mulțime de cărți și reviste sunt scrise în acest fel.

Înțelesul greșit al libertății religiei este contrar judecății și minții sănătoase. Este contrar firei omenești și ar aduce mare stricăciune dacă s'ar răspândi.

După cum a înzestrat Dumnezeu corpul omului cu diferite organe și calități, ca să poată slui ușor sufletului, tot așa a dăruit și sufletului anumite însușiri, minte, judecată, voință liberă, memorie ca să poată trăi ca ființă rațională și liberă în împărăția lui Dumnezeu pe pământ.

Între acele daruri se numără „sentimentul religios” sau conștiința, ce înalță și nobilizează pe om. Acest sentiment ne spune, că există o ființă supremă, care ne conduce și care stăpânește lumea. Cu acest sentiment înăscut deosebit binele de rău. El aparține firei omenești și obișnuim a-l numi religie. În acest înțeles a spus un învățat: „nu există niciun popor fără

religiune; fie cât de sălbatic, are și el credința sa într'o divinitate”.

Dacă ar fi cu puțință, să răpim omului acest sentiment religios, ar cădea mai jos decât animalul.

Revoluțiile și războiul au arătat, cât s'a sălbăticit poporul rusesc fără religie.

Legile țării apără libertatea religiei, însă foarte mulți înțeleg greșit aceste legi. Suntem obișnuți să avem legi care pedepsesc pe cei ce nu observă repaosul Duminicilor și sărbătorilor. Negustorul închide prăvălia și meseriașul atelierul, de frica poliției. Însă serviciile religioase, îndeplinite de frică, nu însemnează cinstirea lui Dumnezeu cu duhul și cu adevărul.

Mântuitorul a întemeiat biserica liberă, fără apărarea legilor și a poliției. El a zis: adevărul vă face liberi. Dați Chesarului ce este al Chesarului și ce este a lui Dumnezeu lui Dumnezeu”.

Dacă statul recunoaște libertatea religiei, o înțelege astfel: că fiecare cetățean, de orice lege, ortodox, catolic, protestant sau evreu, să se poată mișca liber pe terenul confesiunii sale. Viața religioasă să nu fie reglementată sau organizată de legile țării, ci libertatea ce o are fiecare s'o folosească în cadrul legilor lui bisericești, spre mulțumirea lui sufletescă. Viața oamenilor mari și aleși să fie a unor creștini adevărat liberi.

Pentru ea să arătăm, cum se înțelege pe dos „libertatea religioasă” să luăm un exemplu. Legea spune: nimeni nu poate fi silit să facă slujbe sau să ia parte la serviciile religioase.

Deaceia mulți cred, că această lege anulează ascultarea de legile bisericesti și că statul nu se interesează, dacă cetățenii au ori nu au religie, prin urmare nimeni nu poate fi obligat să meargă la biserică, ori să primească sfințele țaine. Aceasta este o rătăcire. Niciodată n'a existat un stat creștin sau un guvern, care să supime sau să stărpească religia. Dacă spune legea, că nu există silă în cele religioase, asta vrea să spună: că statul nu vrea să oblige pe nimeni, nici prin legi nici prin organele sale să facă servicii religioase. Legea sau cărmuirea lasă fiecăruia libertate să-și întocmească viața și recerțele sufletesti după conștiința lui, după orânduiri bisericii sau confesiunii căreia îi aparține.

Dacă legea nu mai vrea să aplice pedeapsa celor ce nu respectă Duminicile și sărbătorile, o face din motivul, că lasă voie liberă fiecăruia să lucreze după conștiința sa, presupunând că oricine are o credință și vrea să aparțină unei biserici dintr'una și să trăiească după rânduirile bisericii sale.

Continuare în pag. 5-a col. 1 jos

Informațiuni

Rezultatul Plebiscitului

Este unanimitatea conștiinței românești care s'a rostit fără șovăire pentru Mareșalul Antonescu.

Aproape 3.000.000 voturi DA pentru ce a făcut și mandat de a desăvârși opera reîntregirii.

Rezultatul definitiv: în numărul viitor.

Gestul unui refugiat

Am avut astăzi o plăcută vizită la Redacție. Un refugiat, care, pe lângă obolul său de abonat și o scrisoare elogioasă pentru munca ce o întreprindem ne-a lăsat și un pachet cu 56 volume cărți alese cu dorința „de a le distribui răniților, care și-au vărsat sângele pentru spălarea petei de rușine, care ne apasă inimile”.

Ne dorește deplină izbândă în munca „începută și dusă cu atâta elan pentru întărirea credinței în drepturile reîntregirii noastre”, iar noi din parte ne îi împlinim cu plăcere dorința pentru ostași, și-l asigurăm că lupta noastră va continua și după ce D-sa va fi sosit la rosturile sale.

Marea manifestație de la 8 Noembrie

Am asistat la multe manifestații patriotice, dar rar ne-a fost dat să simțim fiorii aceleiași călduri trecând din inimă în inimă, așa ca la primirea sărbătorească a regimentelor noastre reîntoarse biruitoare din Ucraina și Odesa. Florile — deși la o epocă atât de înaintată și rece — au acoperit căile ce le-au traversat ostașii.

Conferințele extensiunii Universitare din Sibiu

Conferința d-lui prof. Romulus Cândea despre „Lupta pentru idealul național în istoria contemporană” va avea loc în ziua de 16 Nov. a. c. ora 11 în sala Liceului Dr. I. Meșotă.

Dela Liceul Industrial

Liceul industrial de fete Reuniunea Femeilor Rom. din Brașov, începe cursurile școlare în ziua de 15 Nov. a. c. orele 8 dim., în localul propriu al școlii și internatului.

Liceul industrial de fete Reuniunea Femeilor Rom. din Brașov, caută urgent o pedagogă, având ca studii liceul teoretic, sau comerțul superior, pentru a ajuta și la cancelarie.

Camuflarea luminilor

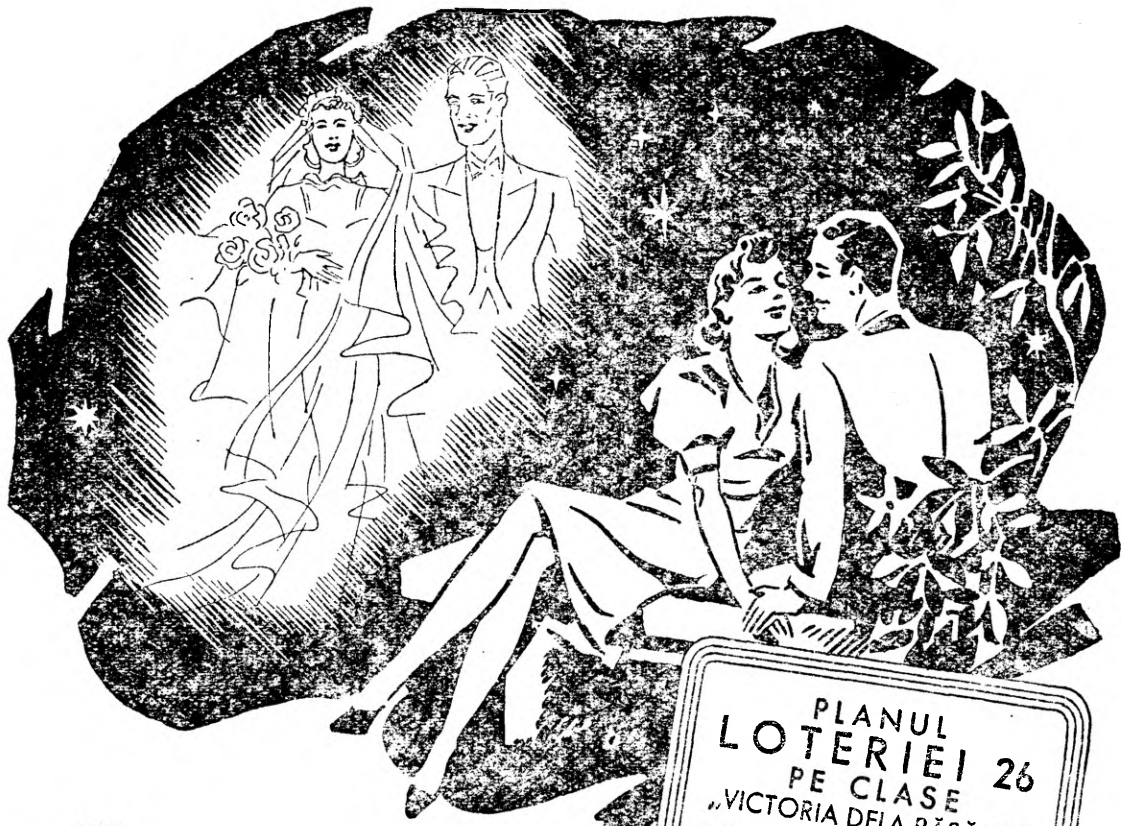
1. Luminatul interior, se camufliază cu începere dela ora 19.30.

2. Circulația vehiculelor:
a) La autovehicule, să se suprima celofanul albastru, iar ferestrele de lămină de 1/6 cm. să se mărească la 2 8 cm. cu condiția să se folosească numai faza mică.

b) La vehicule cu tracțiune animală se mențin instrucțiunile în vigoare.

3. Pentru orientarea pietonilor, vor rămâne în vigoare lămpile electrice de buzunar, cu restricțiunile fixate prin instrucțiunile în vigoare.

Intr'adevăr un negustor, meseriaș sau lucrător merită mai multă cinste, când el, din iubire și respect față de biserică și legea creștină, dă lui Dumnezeu ce este alui Dumnezeu, iar nu de silă își împlinește datoriile religioase. Dacă unii s'ar prinde la jocuri și petreceri în postul mare, când biserica oprește asta, deși legile țării n'u pedepesc, nu le-ar sluji spre laudă.

Formusețea planurilor făurite de doi tineri nu totdeauna se realizează, căci oricând se ivesc greutățile materiale.

Numai Loteria de Stat pe clase le poate realiza cu prisosință, dând posibilitatea acestor tineri să intre milionari în viață.

Jucați cu încredere și perseverență la Loterie, căci numai așa ești în calea norocului.

INTRĂȚI ÎN JOC DELA CL. I-a.

LOTERIA DE STAT

TRAGEREA CLASEI I-a are loc la 29 și 30 NOEMBRIE 1941

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Declarațiile

de impunere ale veniturilor proprietăților agricole și clădite pentru perioada dela 1942—1946

Declarațiile de impunere se depun până la 30 Nov. 1941 și se vor face pe imprimare distribuite gratuit de către Percepții și Administrații. La sate sunt două categorii de declarații:

I. Declarațiile colective, se fac în comune verbal și se înscriu de către primar în formulă și se semnează de declarant. Organele fiscale vor asista la întocmirea acestor formulare. Cei care nu locuiesc în comună pot cere această înscriere prin scrisoare.

II. Declarațiile individuale. Dacă cineva nu dorește să fie trecut în declarația colectivă, o face individual.

În declarație se trec și proprietățile agricole care se bucură de scutiri temporale. Se vor anexa în copie actele de proprietate. (Formularul 1 bis).

La orașe se vor face declarații individuale pentru veniturile proprietăților clădite urbane și celor asimilate clădirilor. Acestea se fac pe formularul Nr. 3.

Clădirile în grup se trec în același formular.

Declarațiile se fac de către proprietari, uzufructuari sau tutori.

Stabilirea impunerilor o fac comisiunile începând cu 1 Dec. 1941. Zilele de lucru se vor afișa la primăriile respective, iar în orașe la circumscripțiile de constatare.

Contribuabilii se vor prezenta — în interesul lor — fără a aștepta citații.

Primăria Municipiului Brașov

Serv. Financiar Bir. Aprov.

Nr. 27383/1941.

AVIZ

Pe baza unui contract de furnitură încheiat cu un furnizor din Timișoara, în fiecare Sâmbătă și Duminică se va vinde carne de porc cu grăsime.

Rația de carne este liberă, iar slămina crudă, osânza și grăsimile la măcelar, cât și slămina și untura topită la mezeleri, nu se va vinde decât în rații de 250 gr. de persoană și numai pe baza cartelei de carne, detașându-se bonul Nr. 1.

Deoarece calculul rației s'a făcut pe întreaga cantitate de 1.500 porci ce vor fi furnizați în cursul unei luni și jumătate, desigur că rândul fiecărui cetățean va veni în acest interval de timp în mod cert.

Nimeni deci nu va primi pentru a doua oară grăsime, decât după ce toată lumea a fost satisfăcută din acest transport.

Deoarece carnea sau untura se distribuie numai aproximativ după persoanele înscrise la măcelari, acei ce nu au fost satisfăcuți la măcelarul lor, pot trece și la alt măcelar sau mezelar, pentru a fi serviți cu carne sau untură. Brașov, la 30 Oct. 1941.

p. Primar:
Dr. Sever Pop

Șeful Serv. Financiar și al
Bir. Aprovizionării:
A. Precup

Corpul Portăreilor Trib. Brașov

No. 2835 1941.

Publicație de licitație

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 15107/1940 a judecătoriei de ocol Brașov în favorul reclamantului Cartea Românească București reprez. prin avocatul Dr. Aurel Șoarec Brașov pentru încasarea creanței de 2923 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 19 Noembrie 1941 orele 16 p. m. la fața locului în Brașov str. Brărianu No. 34. unde se vor vinde prin licitație publică: judiciară aparat de radio, 1 dulap, 1 Oglindă-Toaletă în valoarea de 6500 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare.

Brașov, 10 Oct. 1941.

Portărel,
Indescifrabil.

PUBLICAȚIUNE

Oficiul Local de Turism Brașov, face cunoscut că angajează un administrator-cabanier la cabana de pe muntele Piatra Mare.

Condițiunile de angajare se pot obține la Oficiul de Turism Brașov, Strada Regele Carol I No. 53, zilnic între orele 8 și 12 a. m.

Brașov, 10 Noembrie 1941.

Președinte, Secretar,
Dr. N. G. V. Gologan Dr. V. Voicu.

606/1941 c. f.

Extras de publicație

Judecătoria rurală Rupea secția cărților funduare scoate în vânzare imobilele următorului Ipolit Vasile din Paloș din cărțile funduare Paloș Nr. 5, 1032, 271, 1357 top., 215 în 1/2 parte, top., 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1426, 1974, 2622, în 1/3 parte, top. 1973, 2624, 1415, 1416, 1417, 1418 în 2/3 parte în ziua de 19 Noembrie 1941 orele 10 la primăria Paloș.

Rupea la 11 August 1941.

Judecător, Petre Nica

Aj. cond. c. f., V. Cucu

Nr. 1469/1941 c. f.

Extras de publicație

Judecătoria rurală Rupea, secția cărților funduare scoate în vânzare imobilul următorului Ciocanea Gheorghe din Paloș din c. f. Paloș Nr. 341 top. 66 și 65 în ziua de 24 Noembrie 1941 orele 16 la primăria Paloș.

Rupea la 26 Septembrie 1941,

Judecător, Petre Nica

Aj. cond. c. f., V. Cucu

Caut moară chirie în jud. Făgăraș sau Sibiu. Informațiuni la Ion I. Buzea, Vama Buzăului (Brașov).

CRONICA RAZBOIULUI

de **Mardare Mafescu.**

Trecut și viitor

Când zăgazarile istoriei se deschid, pentru a da curs noilor epoci, nimic și nimeni nu poate polemiza cu mugetele și tunetele involburărilor copleșitoare, oricare ar fi capriciile lor și oricare ar fi schimbările pe care le aduc. În vremuri ca acelea pe care le trăim, *timpul se revarsă în talazuri spumegânde, smulgând din loc ceea ce nu-i temeinic și spulberând tot ceea ce e zidire șubredă și amăgitoare. Se sbat și se agită nevolnicii. Rămân calmi și siguri, cei care simt sub picioare fundamentul puternic al dreptății nepieritoare.*

Așa este astăzi, așa a fost odinioară și așa va fi în viitor. *Dreptatea nu se încovoie în fața nedreptății, oricât de amenințătoare și oricât de sgomotoasă ar fi nedreptatea.*

Cronicarii ne-au păstrat imaginile acelor zile, când barbarii cutropiseră în valuri Europa renăscută la o nouă viață,

Episodul amintit mai sus, ca de altfel toate amănuntele cruciale din viața lumii, poate fi aplicat tot atât de bine și în vremea noastră: Legea implacabilă a rădăcinilor în negura fără capăt a creației, rămâne valabilă pentru indivizi ca și pentru statele mari sau mici.

Pentru poporul nostru mai ales, această lege se poate aplica fără teamă că am greși.

Situat la răscrucea căilor cutropite de barbari, ca și la întretărirea marilor interese continentale. Românul și-a suportat destinul fără teamă, în disprețul nimicnicilor, gata de a respinge amenințarea de oriunde ar fi venit. Nici Mircea Bătrânul, nici iobagii adunați pe Dealul Bobârnei, nici lăncierii lui Horia, nici străjerii lui Mihai Viteazul, nici plășii lui Ștefan și nici purtătorii de sănețe și tunuri de cireș ai lui Ioan Vodă cel Cumplit, n'au pregetat să se opună asupririi, valurilor dușmane, tradițiilor și legii moștenite din veacuri. Oricât de mare, oricât de puternic și oricât de sumeț a fost inamicul, el a fost primit pieptis, fără gând de a da înapoi.

Oricât de amarică ne-a fost soarta și oricât ne-a dus uneori la desbinare, sufletul nostru a rezistat pentru a ne întări voința și brațul, așa că nicio împilare, nicio nedreptate făcută poporului românesc n'a rămas pe veșnicie.

Unde am putea căuta obârșia acestor virtuți, decât în trecutul nostru de multe ori milenar, zidit piatră cu piatră pe aceeași vatră de țarină din totdeauna. Neam cu rădăcini în trecut, cu palmele bătătorite de străvechea înfrățire cu pământul natal, cu ființa etnică adânc plantată în solul granițelor stabilite prin însăși firea sa, Românul n'a cunoscut îngrijorarea, pentru că în el a trăit fără de moarte conștiința viitorului care-l așteaptă. Neam al cărui fiecare veac e o verigă într'un

lanț de creații, menite a constitui zestre generațiilor viitoare. Românul a rămas neclintit în convingerea lui, că împilarea nu poate fi decât trecătoare, dar legea, limba și toate comorile întruchipate în vrednicia populară, sunt nemuritoare.

Un popor fără trecut, este un popor fără viitor... Cât de actuale rămân aceste cuvinte, deși colbul multor se-

cole ar fi putut să le acopere de mult. Dar rosturile firii nu pot fi schimbate și legile destinului nu pot fi răstălmăcite. În încheștarea la care participăm încă în mod eroic, se evidențiază odată mai mult acest adevăr. Se năruie tot ce a fost șubred, tot ce a fost clădit sub un aspect amăgitor. Românul își continuă drumul victorios, sigur pe marele său destin, sigur pe viitor...

Două discursuri aniversare

Cele două emisfere ale globului. au luat cunoștință de două discursuri. Unul ținut la 7 Noemvrie, de către Iosif Djugașvili—Stalin, despotul în derută al sdrențuitului imperiu moscovit. Celălalt, ținut la 9 Noemvrie de către Führerul Adolf Hitler, îndrumătorul armatelor germane victorioase.

Nici nu se putea o mai evidentă deosebire între două ținute, între două feluri de a vorbi lumii. Stalin s'a jeluț vreme de trei ore, susținând că nimenea nu are dreptul să socotească retragerile rusești ca altceva decât o „*tactică genială*” — copiind astfel pe d. Churchill cu ale sale „*retrageri victorioase*” — și că Rusia, dacă trebuie „*să-și replieze rândurile în fața tancurilor fasciste, e victima încetinelii britanice, care nu voiește să creeze mai curând un al doilea front.*”

Vreme de trei ore, conducătorul guvernului dela Kujbiscek, a ținut să demonstreze, că deși bătut, deși cu întreaga armată hărănită și lipsit de ajutoare, el continuă a reprezenta „*o forță și încă o forță mare*”. Trei ceasuri, Stalin a trimis lumii amenințări — de

parcă lumea nu s'ar fi simțit suficient amenințată de Intunecimea Sa.

Cu totul altfel se prezintă discursul Führerului. Calm, sobru și de o claritate desăvârșită, discursul lui Adolf Hitler ține să avertizeze pe cei care mai joacă pe sârmă cu ochii legați, dar nu amenință pe nimeni. Deși conducător al unei armate mai victorioase decât a cunoscut oricând istoria, Führerul a vorbit cumpănit ca un filosof și corect ca un adevărat mare soldat.

El a ținut, cu prilejul reuniunii anuale dela München, să dea socoteală camarazilor de partid despre înfăptuirile sale și să le ceară menținerea strânsă a rândurilor pentru asigurarea victoriei ce se apropie. „*Nimeni să nu-și închipuie o Germanie care capitulează. Ultimul batalion care va rămâne dârș pe câmpul de luptă va fi un batalion german.*” Aceste fraze ne demonstrează mai bine decât volume întregi de teorie, câtă încredere are Führerul în poporul său, cât de mult îl adoră poporul pe Führer și cât de siguri sunt împreună de eficacitatea armelor și tacticii germane.

3.632.000 prizonieri sovietici dela începutul războiului

Operațiunile pe frontul de Răsărit nu pierd nici o clipă din intensitatea lor. Leningradul, complet asediat, e condamnat la nemisere, sau la „*tactică decisivă*” bolșevică aruncarea în aer.

Pe frontul Moscovei operațiunile de încercuire continuă într'un ritm care nu dă posibilitate efectivelor sovietice să realizeze nici cel mai mic repaus de refacere. Aviația germană a bombardat neîntrerupt trenurile și coloanele de transport destinate frontului, iar orașul a fost bombardat fără întrerupere. La Nord de Ladoga, trecând peste râul Wolchov, formațiunile germane de infanterie și care blindate au reușit să înfrângă rezistența disperată a unei părți din armata 4-a sovietică, ocupând importantul nod de comunicații dela Tișvin. Insemnătatea enormă a acestei capturi se va putea vedea în curând, căci ea va avea un efect deosebit asupra operațiunilor din jurul Moscovei. Cu acest prilej, statul major al armatei a 4-a sovietice n'a putut scăpa decât cu fuga, părăsind în grabă mașinile cu care se transporta pe front.

În regiunea Donețului, între râul

Doneț și fluviul Volga, continuă operațiunile de curățire a marilor teritorii cucerite. În același timp, aviația germană, care nu mai întâmpină aproape nici un obstacol, pregătește terenul viitoarelor cuceriri, prin bombardamente masive.

În Crimeea, luăm act de cădere Yaitei, centrul litoralului maritim și de bombardarea furtunoasă a mării baze navale dela Sevastopol, unde Rușii au avut speranța unei rezistențe.

În toate aceste operațiuni, capturile de oameni, materiale și documente se ridică la proporții impresionante, dovedind deruta în care se află armata roșie și slaba ei capacitate de rezistență. Capturarea documentelor statului major al armatei a 4-a rusești, dovedește că conducerea militară a sovietelor nu se mai poate considera în siguranță nicăeri.

Gerul care s'a lăsat în ultimele zile, contribuie și el la desorganizarea dispozitivului militar și administrativ sovietic. Astfel, la Leningrad, din cauza gerului serviciile publice n'au mai putut funcționa, cauzând mari nemulțumiri populației hărăuite de asediu.

„Victoriile” aviației engleze

Pentru a contrabalansa masivele atacuri aeriene germane în delta Nilului, la Tobruk și asupra instalațiilor portuare de pe Nilul superior Englezii au încercat mai multe *gesturi eroice*, voină să bombardeze orașe din Franța, Olanda, Belgia și Germania. Rezultatul eroismului totalizează o pierdere de peste 70 aparate imperiale, ceea ce e sigur în-

sumează mai mult decât jumătate din forțele atacante.

Dacă ținem seamă de economia pe care trebuie să o facă Englezii cu aparatele de sbor, al căror număr s'a redus îngrijorător în ultima vreme, pierderea suferită capătă un aspect din cele mai grave.

Extremul Orient ferm pe poziție

Deși hărăuit fără menajamente de către coaliția anglo-americană, Imperiul Japonez nu renunță nici măcar cu un singur pas la condițiunile stabilite de dânsul pentru buna ordine în Orientul Extrem. Guvernul american a luat recent noi măsuri menite a lovi în industriile japoneze, sperând că astfel guvernul din Tokio va renunța la intransigența de până acum. Răspunsul dat acestei noi provocări este o hotărîre și mai profundă din partea poporului japonez de a afirma identitatea de țelu și puterile Axei și împlinirea misiunii sale în spațiul asiatic.

Neamul Românesc în perspectiva evenimentelor

În mijlocul acestei involburări pentru destinul noroadelor, cuvintele d-lui *Mareșal Ion Antonescu*, rostite cu prilejul mesei camaraderesti a Cavalerilor Ordinului „*Mihai Viteazul*”, vin ca o liniștitoare adiere.

Neamul românesc — a spus d-sa — nu poate să fie confundat cu cei care i-au întunecat trecător demnitățile, și i-au coborât nedrept drepturile. Neamul românesc s'a așezat pe temelile lui morale vechi. Neamul românesc trăiește azi nu numai plinătatea unei biruințe, câștigate prin lupte și prin jertfe, prin sânge și prin morminte, dar și siguranța unei vieți plină de înțeles nou, în care Patria și datoria viitorului apasă cu greutatea răspunderii în toate conștiințele. Nimic pe lume nu poate să sdruncine această putere morală care va scrie de acum înainte istoria noastră.

Neamul nostru, prin derobirea dela Răsărit și prin reinvierea de pretutindeni, a pornit acum cu pași noi spre un nou destin.

Cuvinte d-lui *Mareșal Ion Antonescu*, care au fost sorbite de întreaga suflare românească, ne dau încă odată prilejul să apreciem marile calități ale iubitelui nostru Conducător. *El nu uită nimic din ceea ce frământă adânc conștiința poporului. Nu rămâne dator cu nicio lămurire și nu amână. Din graiul său, suflarea românească desprinde flacăra propriilor sale nădejdi, a propriilor sale sentimente.*

E datoria noastră — a adăugat Mareșalul — să închinăm gândul de recunoștință și pietate aceluia care și-au părăsit mame și soții, surori și prunci, pentru a să poată spăla cu sângele lor pețele trecutului și să poată întemeia cu mormintele lor temelile neamului de mâne. Recunoștința neamului va străjui poruncitor datoria față de neam și tron.

Rostirea Conducătorului desvăluie aici întreaga perspectivă a României Noi, pentru azi și pentru mai târziu. Mareșalul Desrobitor va conduce țara lui Mihai I, către apoteoza domniei Tânărului Suveran, pentru ca poporul să-i poată adăoga și celalalt titlu de nețărmită dragoste, de Mareșal Reîntregitor.

Redactor responsabil
ION BOZDOG

